

D.Nr 2991.

Remitteras till postinspektoren i Kalmar, som ämnas
dassatt, efter postdirektörens föreståndarens i Billinge
härskande, afjiffva gyltraude i ärendet. Maktis den
22 juni 1896.

labt.

E. W.
L. V. K.

Remitteras till postdirektörens föreståndare i Billinge
som för vidare löpse afjiffva gyltraude i frågan. Maktis
härskande i ärendet. Celas postkontor den 23
juni 1896.

Paulson

En grund af afstämmande skrifvelser för jag härmed afjiffva
gyltraude i den anskrifva ärendet:

Det synes af hvar kommunalens utskottet besträffat, som skulle
dit den anmälda, från Stockholms län afstämmande, postkontor
icke hafva befordrade för post, utan såsom järnvägs gods
och troligen har afstämmande derved varit till nyt för dess
utskottet nämnda järnvägsstationen (Påsar) namn; hvar af mig
liksom utskottet beror.

Afstämmande af brev och paket, borde, utskottet ännu de icke
ha hand i denna skräms graver, sällid utskottet förvirra
som eller hvar utskottet nämna järnte postanstaltens, som ännu afjiffva
utskottet kunde medverka.

Jernvägsfrågans här, är ännu alldeles oafgjord
Billinge den 25 juni 1896

Agnes (Postinspektoren)
postdirektörens föreståndare i Billinge

Erik Lindgren

Något om posten vid Järnvägen Klippan - Eslöv och dess närhet

Innehåll

Inledning	1
Klippan	5
Ljungbyhed	6
Riseberga	7
Herrevadskloster	8
Skåralid	9
Röstånga	9
Forestad	10
Färingtofta	10
Billinge	12
Hasslebro	16
Trolleholm	19
Stabbarps gruva	20
Eslöv	20

Copyright: Erik Lindgren

Posthistorisk skriftserie 313

Inledning

Efter koncession i juni 1889 kunde Klippan-Röstånga järnväg öppnas för allmän trafik den 18 oktober 1892. Fortsättningen söderut, Röstånga-Eslövs järnväg, öppnades den 29 november 1898 för allmän trafik. Persontrafiken på hela sträckan upphörde den 1 september 1961. Såväl tillkomsten som nedläggningen av järnvägen speglas i poststationsnätet.

I ett brev till poststyrelsen den 5 oktober 1891 bad verkställande direktören M Bergström för Klippan-Röstånga järnvägsaktiebolag att poststyrelsen "ville bestämma om postkupé skall för postbefordringen i någon av bolagets vagnar inredas".

Efter remissbehandling uppgav postinspektionen i ett brev till poststyrelsen bl a följande: "Då med hänsyn till att å den blivande järnvägslinjen Klippan-Röstånga skall inrättas två mellanstationer (Ljungbyhed och Skäralid), av vilka den å Ljungbyhed torde viss tid av året komma att bliva mycket betydande, får postinspektionen vördsamt tillstyrka, att Kungl.Generalpoststyrelsen måtte antaga Järnvägsstyrelsens anbud att på Postverkets bekostnad låta inreda en postkupé av storlek som den bifogade ritningen utvisar, vilken postkupé kommer att i storlek uppgå till minst 8 men ej överstiga 9 kubikmeter, och således i postbefordringsersättning betinga 10 öre per trafikerad kilometer i första fram- och återgående tåget".

Ersättningen baserades på en av regeringen fastställd taxa. I den följande skriftväxlingen avhandlades bl a detaljer om postkupéns utformning. Andra viktiga frågor berörde de blivande poststationerna i Ljungbyhed och Skäralid samt uppsägning av kontraktet med poststationsföreståndaren i Herrevadskloster. Poststationen där skulle "efter öppnandet av dylik i Ljungbyhed anses alldeles överflödigt". Också poststationen i Riseberga blev indragen på grund av järnvägens tillkomst, men där behövdes inte någon uppsägning, eftersom föreståndaren själv hade begärt att kontraktet skulle upphöra att gälla med september månad utgång. Problemet blev rakt motsatt, då det senare skulle visa sig att den nya organisationen inte kunde komma i gång förrän ett stycke in i oktober när järnvägen blivit avsynad och tilläts bli öppnad för allmän trafik.

Postinspektionen hade redan god erfarenhet av ärenden angående inredning av postkupéer och kunde bedöma skäliga kostnadsförslag. I ett brev till poststyrelsen den 7 april 1892 skrev postinspektionen "under framhållande av att berörda förslag uppgjorts efter av postinspektionen lämnad ritning och utförlig arbetsbeskrivning, samt att fordrade ersättningen, 900 kronor, endast med 30 kronor 50 öre överstiger det belopp, som enligt Kungl. Generalpoststyrelsens skrivelse den 13 december 1889, diarienummer Tfk 1008/148, utbetalats för inredning av postkupé i en Vittsjö-Hässleholms järnväg tillhörig vagn, vilken postkupé i det närmaste motsvarar såväl till storlek som inredning förstberörda postkupé, en skillnad i ersättningen i övrigt som beror på en del mindre tillägg och förbättringar, vilka ansetts böra verkställas i den postkupé, som nu vore avsedd att inredas, såsom anordnande av garderob mm, får postinspektionen härmed vördsamt hemställa, att Kungl. Styrelsen måtte bemyndiga postinspektionen att med högst den i förslaget angivna kostnaden låta verkställa ifrågavarande inredning samt, sedan arbetet, efter det postkupén omkring en månads tid använts, i behörig ordning besiktigat och godkänt, utbetala beloppet".

Det var en tung mening men postinspektionen fick efter föredragning i poststyrelsen den 12 april 1892 bemyndigande att beställa inredningen av postkupén med skyldighet att i efterhand rapportera om resultatet av besiktningen, sedan vagnen varit i trafik en tid.

Skriftväxlingen berörde också landsvägspostföringen. Den kunde ändras i hög grad när tågen började gå. Postinspektionen fick bifall på sin hemställan den 15 juli 1892

"att underrätta vederbörande entreprenörer av postföringen å kärrpostlinjen Hör-Klippan och å gångpostlinjen Klippan-Herrevadskloster om att deras kontrakt upphöra vid den tid, då allmän trafik vidtager å sagde järnvägslinje, samt infordra anbud rörande postbefordran

med lantbrevbärare fyra gånger i veckan å en ca 6 kilometer lång linje Ljungbyhed-Spångens gästgivaregård-Riseberga kyrkoherdeboställe,

med lantbrevbärare fyra gånger i veckan å en omkring en nymil lång linje Röstånga poststation - Västra Lövestads by - Färingtofta by - Snällerröd,

med gångbud sex gånger i veckan å en 5 kilometer lång linje Billinge poststation - Röstånga poststation.

med lantbrevbärare fyra gånger i veckan å en 1,2 nymil lång linje Norra Rörums poststation - Tjörnarps poststation,

med gångbud tre gånger i veckan å en 4 kilometer lång linje Hasslebro poststation - Stehags poststation, och med gångbud å en 7 kilometer lång linje mellan Munkarps poststation och Hörs postkontor."

Uppsägning av vissa lantbrevbärare förutsågs också att i förekommande fall bli aktuella, om antagliga anbud på de nya linjerna inte kom från de uppsägningshotade. Genom entreprenadauktioner antogs lantbrevbärare och postförare. Ärendet blev ganska utdraget och omfattar ett 40-tal handlingar i postens centralarkiv (diarienummer 1891:10467/1456).

Inte minst frågor om kontrakten för den ändrade landsvägspostföringen krävde arbetsinsatser. Det var länge ovisst från vilken dag den nya organisationen skulle kunna träda i kraft. Postinspektionen måste telegrafledes underrätta poststyrelsen den 14 oktober om att järnvägen skulle öppnas för trafik den 18 oktober 1892.

Kungörelse,

angående dels öppnande, dels indragning af poststationer.

Den 18 innevarande månad öppnas poststation vid en hvar af de å jernvägslinjen *Klippan—Röstånga* belägna trafikstationerna *Ljungbyhed*, *Skärulid* och *Röstånga*.

Samtidigt härmed indragas poststationerna *Herrevadskloster* och *Riseberga* inom Kristianstads län samt den nuvarande poststationen *Röstånga* inom Malmöhus län. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 15 oktober 1892.

E. VON KRUSENSTJERNA.

Med denna kungörelse i poststyrelsens cirkulär blev postförvaltarna informerade om huvudragen i organisationsförändringen från den 18 oktober 1892.

För tillämpning från den 26 november 1898 beslöt poststyrelsen efter fortsatt utredning om den organisation som föranleddes av att järnvägen utsträcktes från Röstånga till Eslöv.

Poststationer vid järnvägen och i dess närhet berörs i det följande i den ordning de skulle komma vid en tänkt färd med tåget mellan Klippan och Eslöv. Lantpoststationerna, såväl indragna som t v bibehållna, kommer i avsnitt närmast efter avsnitten om den järnvägsstation varifrån postföringen dit utgick.

Mk. d 3 April 1874.

Kungliga General Poststyrelsen.
D. 28 apr 1874
I genom byggandet af järnväg emellan Helsing-
borg och Hesseholm, öfver Åby, Stationen Åby
kommer att få en stor rörelse, och blifva en
plats af betydelse, för ortens handel, vare
det af stor vikt för orten och aumänna rö-
relsen om postexpeditionen blef flyttad till
Stationshuset, hvarför Styrelsen här nämnde
järnväg erbjuder sig, att i Stationshuset i
Åby låta inrätta lämplig lokal till postex-
pedition, enligt försevidad ritning, och denna
lokal upplåta till Kungl. Gen: Poststyrelsen, mot
en årlig hyressumma, af Trehundrade Ryl Rmt
och förestår denna öfverenskomelse. Båda
ä omse sidor gälla för 10 år under hvilken
tid ej uppsägning får ske
Hesseholm den 3 April 1874.
Björnert Kjellström
Ordförande för Helsingborg och Hesseholms järnvägsbolag

Namn Åby 1831-01-01--1875-12-31
Namn Klippan 1876-01-01--

Klippan

Bland fyra postkontor som öppnades med 1831 års ingång fick ett namnet Åby, öppnat i byn med detta namn. Vid 1876 års ingång ändrades namnet till **Klippan**, samtidigt som en poststation i Östergötland med namnet Lilla Åby befriades från sitt prefix "Lilla". Postkontoret i Klippan hade haft fem chefer, innan Lars August Hemmingson tillträdde 1882, den man som vi får möta i skrivelser angående den omorganisation, järnvägens framväxt föranledde. Ytterligare tio ordinarie postmästare förvaltade postkontoret innan det år 1966 blev nedklassat till postexpedition. Nya omorganisationer under 1970- och 1980-talen medförde att postexpeditionen åter började kallas postkontor. Bengt Svensson fick som ny chef ta över ansvaret för postservicen enligt inarbetade rutiner. Efter divisionalisering och bolagsbildning är Eva Persson resultatsområdeschef. Drygt 6000 hushåll har nu postadress Klippan. Postmästare August Hemmingson (enligt postmästarlängden 1882-1900) vikarierade för företrädaren Carl August Charlier under dennes omfattande ledigheter från mars 1874 men blev inte utnämnd till ordinarie postmästare förrän 1882. Han fick bli a vara med om efterdyningarna av den stora reformen med kronobrevbäringens införande och efter öppnandet för allmän trafik av Helsingborg-Hässelholms järnväg uppleva komplikationerna när postkontorslokalen flyttades till järnvägsstationen.

1892-10-18--

Ljungbyhed

Poststationen med namnet Ljungbyhed föddes med tillkomsten av järnvägen. Vid tågstarten den 18 oktober 1892 öppnades den i järnvägsstationen. Ernst Baltzar Ludvig Wilhelm af Klintberg fick ta ansvar för både post och järnväg. Närheten till poststationen i Herrevadskloster medförde att den sistnämnda drogs in och posttrafiken där överfördes till af Klintbergs ansvarsområde.

Inte bara av den anledningen utan på grund av ökande trafik över huvud taget gick det inte att ha post- och järnvägstjänst förenade i längden. Redan den 1 maj 1903 blev det sålunda skilsmässa och soldathemsföreståndaren Fredrik Leonard Karlsson antogs till föreståndare för den ersättande lantpoststationen. Han efterträddes vid 1919 års ingång av Albin Valfrid Svensson, som tidigare hade varit föreståndare för poststationen i Kattarp. Omsättningen fortsatte att öka och redan den 1 april 1928 höjdes poststationen till en postexpedition. Karl Mårtensson blev föreståndare med titeln stationsmästare. Bland hans efterträdare fanns Nils Gunnar Schultz, Johan Alrik Branting, Carl Valter Jakob Larsson och Allan Kryhl. Efter en för hela landet generell omorganisation var Kristine Norman föreståndare med titeln postmästare. I september 1992 blev Ljungbyheds postkontor organiserat som ett filialkontor till Klippan. Där som på många andra håll minskade betalningar över disk i så hög grad att postkontoret blev olönsamt i posten regi. Det lämnades på entreprenad den 21 oktober 1996 och blev ett i den stora gruppen "post-i-butik", en grupp som enligt ett framträdande i TV i februari 1997 av Ulf Dahlsten numera omfattar ungefär hälften av landets fasta postinrättningar.

1874-01-01--1892-10-17
1947-08-01--1965-04-30
(1945--1947 postombud)

Riseberga

Utmed postlinjen mellan förvaltningspostkontoren i Åby och Höör inrättades vid 1874 års ingång en poststation vid Spångens gästgivaregård med namnet Riseberga. Gästgivaren Ludvig Streiffert antogs till föreståndare med 150 kr i årsarvode. Denne blev på grund av instruktioner från poststyrelsen den 28 november 1878 uppsagd för tillämpning med mars månads utgång 1879.

Det var meningen att poststationen skulle ersättas med lantbrevbäring från och med april 1879, något som också blivit accepterat. Vid kommunalstämman den 29 mars 1878 hade vaktmästaren Johannes Jönsson i Riseberga fattighus blivit utsedd till *"ombud för socknen, att emottaga och utlämna post vid blivande lantbrevbäring"*. I protokollets fanns också följande anteckning:

"Såsom ersättning till bemälda sockne-ombud äger denne av vederbörande uppbära två öre för varje inlämnat och uttaget brev, samt femtio öre per år för tidning, som utkommer två eller flera gånger i veckan; men blott tjugofem öre för sådan, som utkommer mindre ofta".

Protokollet lästes upp från predikstolen i Riseberga kyrka söndagen den 31 mars 1878, men den nya anordningen behövde inte införas. Genom en ändring i elfte timmen, som man säger ibland, beslöt poststyrelsen att Riseberga poststation skulle behållas. Den blev utgångspunkt för lantbrevbäringslinjen till Tjörnarp via Färingtofta och Norra Rörum.

Skomakaren Nils Tufvesson antogs till lantbrevbärare på denna linje. Hans kontrakt ändrades när järnvägen blev aktuell. Poststationsföreståndare Ludvig Streiffert avled den 17 september 1881. Hans dotter Gerda, som under lång tid fullgjort göromålen på faderns ansvar, fick nu ta på sig ansvaret till poststationens indragning vid järnvägens tillkomst. Kunderna hänvisades till järnvägsstationen i Ljungbyhed, dit avståndet till och med var kortare än avståndet mellan Riseberga kyrkby och Spångens gästgivaregård, där poststationen varit belägen under tiden 1874-1892.

Men sagan var inte all för poststationen med namnet Riseberga. På befolkningens önskan öppnades ett postombud i Riseberga den 1 september 1945, denna gång i kyrkans närhet.

Lantbrevbäraren Ivar Vilhelm Fors ansvarade för postombudet, men när en fullständig poststation ersatte detta den 1 augusti 1947, blev Ann Sofi Ling föreståndare. Några månader efter att hon slutat, tillsattes den 1 februari 1949 Agne Ahlgren. Hon blev poststationens sista föreståndare och fick uppleva poststationens indragning den 1 maj 1965. Då anslöts alla hushåll i Riseberga till en lantbrevbäringslinje från Ljungbyhed.

Säsongsstation 1872-1874
Permanent 1888-03-15--1892-10-17

Herrevadskloster

Under tre tvåmånadersperioder åren 1872, 1873 och 1874 fanns en poststation i Herrevadskloster, men komplikationer i samband med kronobrevbäringsreformen 1874 torde ha bidragit till dess indragning. Den blev emellertid inrättad som en permanent poststation den 15 mars 1883 på grund av begäran från Arméförvaltningens intendentsdepartement. Den förlades till statstelegrafstationen, där dess föreståndare Jeanette Balkenhausen antogs att också vara poststationsföreståndare trots att postmästare August Hemmingson i Klippan motsatte sig detta.

Under järnvägens byggnadstid fick postinspektionen på egen begäran låta postmästaren säga upp kontraktet om poststationen i Herrevadskloster. Postinspektionen anhöll i sitt brev till poststyrelsen den 15 juli 1892, *"att nuvarande poststationsföreståndaren i Herrevadskloster, vilken poststation, efter öppnandet av dylik i Ljungbyhed, måste anses alldeles överflödigt, måtte, genom vederbörande postmästare ofördröjligen uppsägas"*.

Därvid blev det och poststationen i Herrevadskloster hölls öppen för sista gången den 17 oktober 1892.

1892-10-19--1957-12-31

Skäralid

Liksom poststationen i Ljungbyhed föddes också den i Skäralid med järnvägens tillkomst. Den öppnades i stationshuset vid tågstarten den 19 oktober 1892. Stationsföreståndaren Carl Erik Beyer fick ta ansvar för postgöromålen, efter en kort tid följd av C E Berger. Martin Edvin Hellman tog över 1910. Efter honom har förutom vikarier bl a följande järnvägsanställda haft detta ansvar fram till poststationens indragning med 1957 års utgång: Peter Larsson Sjöholm (1916-1926), Frans Oskar Askman (1926-1942), Tora Ingeborg Nilsson (1942-1949) och Ernst Gustav Vilhelm Pettersson.

1872-04-01--

Röstånga

Till den förhållandevis lilla grupp av lantpoststationer som inrättades före kronobrevbäringsreformen hör den i Röstånga. Med den då 33 år gamle Alexander Olsson som föreståndare öppnades den vid april månads ingång 1872. Han betecknades vid detta tillfälle blygsamt som studerande men i en följande personalförteckning visas han vara sparbanksdirektör.

Med järnvägens tillkomst blev poststationen flyttad till järnvägsstationen den 18 oktober 1892. Bland de för postservice ansvariga stationsföreståndarna fanns Johan Anton Jonasson. Han tog över ansvaret för den förenade post- och järnvägsstationen i juli 1895, då med 360 kr i årsarvode. Detta höjdes med 1896 års ingång till 420 kr och efter 1902 års allmänna reglering av arvoden till 540 kr.

Efter hand ökande trafik tvingade fram skilsmässa mellan post och järnväg. Efter genomförd sådan höjdes poststationen till en postexpedition den 1 oktober 1956, då Ulla Britt Marianne Grönvall antogs till föreståndare. Hon följdes efter två år av Gert Evert William Nilsson.

Utvecklingen gick vidare med den för landet generella förändringen under 1970-talet. Med ny terminologi fick postexpeditionen beteckningen (lokal)postkontor. Minskat utnyttjande av dess tjänster, framför allt på betalningssidan, ledde till att postkontoret blev olönsamt och lämnades på entreprenad till *Röstångaservice AB*, där det därmed ingick i gruppen "post-i-butik".

1874-01-01--1879-03-31

Meddelande
 Från Postinspektionen
 Södra Distriktet.
 Malmö den 11 Okt 1892
 K. M. S. Stockholm

Postinspektionen för härmed äran
 överlämna till postinspektionens skrifvelse
 den 26 sept. 1892, som besvarade af K. M. S.
 Generalpoststyrelsens skrifvelse den 19 detsamma
 juli. Den 10/10/92 Trafikbyrå, som förenade för-
 slagkontrakt upprätaadt med skomakaren
 Petter Pettersson Lundström som lantbygd-
 rings utgörande i linjen Röstånga - Färingtofta

Många detaljer i ärendet om ändringar av postföringsnätet på landsbygden slutreglerades genom meddelanden av denna typ. Det gällde att helt utnyttja anknypningen till järnvägen.

Postombud 1939-06-01--1955-02-28

Forestad

I Östra Forestad vid gränsen mellan Färingtofta och Röstånga socknar öppnades ett postombud den 1 juni 1939 med handlanden Karl Edvin Larsson som ansvarig. Hans avtal upphörde med 1951 års utgång och sysslan hölls vakant till postombudets formella indragning den 28 februari 1955. Postombudets transaktioner redovisades till posten i Röstånga.

Färingtofta

Omkring 8 km nordöst om Röstånga ligger Färingtofta. Vid järnvägens tillkomst hade den tidigare befintliga poststationen där redan varit avvecklad under mer än 13 år och invånarna hade sannolikt kunnat vänja sig vid den form av postservice, som den från april månads ingång 1879 inrättade lantbrevbäringen medförde.

Poststationen hade inrättats när postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen med 1874 års ingång. Lantbrukare Carl A Knutson blev då föreståndare. När han på grund av avflyttning från Färingtofta sade upp sig, blev folkskolläraren Anders Olsson hans efterträdare i mars 1878 med ett från 200 till 120 kr sänkt årsarvode. Efter bara ett års tid drogs poststationen in och den ovan nämnda lantbrevbäringen inrättades i stället. Det var en tre mil lång linje mellan Riseberga och Tjörnarp via Färingtofta och Norra Rörum.

Skomakaren Nils Tufvesson, som tidigare hade svarat för postföringen, blev lantbrevbärare 1879. Han fick finna sig i stora förändringar i samband med tågstarten. Lantbrevbäringsnätet organiserades om och man inrättade en linje med fyra veckoturer från Röstånga över Västra Forestads by och Färingtofta till Snällerröd samt en från Norra Rörum till Tjörnarp. Den sistnämnda ändrades senare att utgå från Spången och sträcktes dessutom ut till Ljungbyhed. Nils Tufveson antogs till lantbrevbärare på den sistnämnda linjen.

Lantbrevbäringen blev efter hand mycket utbyggd och man tyckte klara sig utan poststationen. Den väcktes ändå till liv med 1939 års ingång, då sömmerskan Elsa Gunhild Pettersson antogs till föreståndare. Hon befordrades till föreståndare för poststationen i Hasslarp den 1 september 1955 och hennes bror Nils Torgny Fridolf Pettersson tog över i Färingtofta. Han hade vikarierat som föreståndare för poststationerna i Färingtofta, Riseberga och Hyllinge under mer än 500 dagar. Han hade också vikarierat som lantbrevbärare under vissa perioder.

Hans erfarenhet och kunskap togs väl till vara när poststationen i Färingtofta drogs in med utgången av april 1970. Då fick han flytta till Jonstorp och blev där föreståndare för poststationen med namnet Höganäs 2. De ca 30 hushåll som anlitat poststationen i Färingtofta blev nu anknypna till lantbrevbäringslinjen, som ändrades att utgå från Ljungbyhed.

Postinspektionen, här nämnd såsom
 anordnad, och detsamma, under förutsettning af Kongl
 Generalpoststyrelsens bifall och sedan landt-brefbä-
 raren i hiesen Färmarp - Nera Rörums - Spångers
 1874 Nils Tufvesson förklarar att sig vilig att utan förhöj-
 daga ersättning utsträcka brefbäringsstegen till Spångers-
 Leds poststation, för hvilken utsträckt brefbärings-
 fullgörande någon förändring af tilldelade till-
 ställe ej varit nödig, då landt-brefbäraren ankommer
 till och afgår från Spångers led samma tid som
 närvarande års fastställda för som ankommer och af-
 gångstider beträffande Spångers sälgförsärgård för-
 ordnat, att poststationen i Nera Rörums skall för åter-
 ende del af året trädas i direkt utöfning med post an-
 stältnerna i hiesen Klippan - Röstånga samt postinspektionen
 Malmö den 22 november 1876

Nr 1722. *Hugle*

Med detta brev konfirmerade postinspektionen en justering av Nils Tufvessons
 lantbrevbäring.

1875-01-01-

Billinge

Drygt sex år efter tågstart på sträckan Klippan-Röstånga hade även
 den fortsatta järnvägen i ett annat bolags namn, Röstånga - Eslöv,
 öppnats för allmän trafik den 26 november 1898. Det kungjordes i
 poststyrelsens cirkulär bl a genom nedan återgiven notis.

Kungörelse,

angående dels öppnande af nya poststationer, dels indragning af nuvarande
 poststationen Billinge.

Innevarande dag öppnas poststation vid en hvar af de å järnvägs-
 sträckan Röstånga - Eslöv belägna trafikstationerna **Billinge**, **Trolleholm**
 och **Stabbarps grufva** inom Malmöhus län.

Samtidigt indrages deremot nuvarande poststationen **Billinge** inom samma
 län. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 26 november 1898.

Under Generalpostdirektörens frånvaro,

H. A. KOLMODIN.

Vid denna tidpunkt fanns det sedan nära nog ett kvarts sekel en
 lantpoststation i Billinge. Det är indragningen av denna som avses i
 de två sista raderna av kungörelsen. I stället öppnades en
 poststation i järnvägsstationen och lantpoststationens föreståndare,
 urmakaren Alfred Olander Andersson fick frånträda sitt avtal blott
 något mer än två år efter sitt tillträde den 1 juli 1896.

Lantpoststationen i Billinge hade öppnats med 1875 års ingång
 som ett resultat av överenskommelsen mellan poststyrelsen och
 länsstyrelsen i anslutning till kronobrevbäringsreformen. I ett brev
 till länsstyrelsen i Malmö den 17 december 1874 redovisade post-
 styrelsen de av länsmän och kronofogdar upprättade förslags-
 kontrakt som hade blivit godkända för poststansföreståndare och
 postförare. Av den mycket långa skrivelsen framgår att handlanden
 A Waldemarsson blivit antagen till föreståndare för en poststation i
 Billinge med 180 kr i årsarvode. Vidare hade kronolänsman A
 Gyllensvärd fått kontrakt om postföring med häst och vagn "från
 Röstånga till Sonnarp samt därifrån å ena sidan till Kågeröd och å
 andra sidan åter till Röstånga mot lega per mil av kr 2:60".

Det framgår inte av handlingarna vem Gyllensvärd lejde att utföra
 transporter på hans ansvar, men han torde ha fått en god slant
 över som entreprenör, eftersom normalpriset för landsvägsskjuts
 var betydligt lägre. Fjärdingsmannen Hans Persson i Västra Karaby
 fick t ex från samma tidpunkt bara kr 1:75 per mil för att han
 skjutsade posten mellan Kävlinge och Billeberga poststationer.

Waldemarsson var inte nöjd med sitt årsarvode på 180 kr och
 begärde höjning i ett brev till poststyrelsen den 14 december 1876.
 Det blev avslag med beskedet om att uppsägning av kontraktet
 måste föregå ändring av detsamma.

Änkefru Agnes Björkman övertog poststationen i Billinge i augusti
 1893 med 220 kr i årsarvode. Under hennes tid som föreståndare
 avgjordes ett ärende om ifrågasatt ändring av poststationens namn.
 Skolläraren K Holmqvist hade i juni 1896 beställt jultidningar från
 ett företag i Stockholm. Det hade blivit försenat genom att det hade
 sänts till Billinge järnvägsstation på linjen Karlskoga-Otterbäcken.
 Under det följande remissförfarandet föreslog postmästaren i Eslöv
 att namnändringsfrågan "lämpligen torde böra få anstå tills möjligen
 poststationen även blir järnvägsstation", medan poststationsföre-
 ståndare Björkman föreslog namnet Södra Billinge. Postinspek-
 tören i Malmö anförde däremot "att den omständigheten att en
 hållplats, belägen i Värmlands län, bär namnet Billinge, svårligen
 synes mig kunna föranleda till förväxlingar annat än i sällsynta
 undantagsfall.

Av denna anledning och då det torde kunna antagas, att järnväg kommer att dragas genom Billinge socken inom en ej synnerligen avlägsen framtid, vågar jag hemställa, att den gjorda framställningen icke må till någon Kungl. Styrelsens åtgärd föranleda". Så blev det också enligt poststyrelsens beslut den 4 augusti 1896.

Årsarvodet vid poststationen var oförändrat, när urmakaren Alfred Olander Andersson fick skriva på sitt avtal att gälla från den 1 juli 1896. I detta fanns en passus att det kunde upphöra att gälla utan föregående uppsägning, om en järnvägsanläggning gjorde det möjligt att förlägga poststationen till en närliggande järnvägsstation.

Så blev det ju också och Andersson måste lämna över stämpel, sigill, ass-, rek- och paketetiketter m m till stationsinspektör Carl Fredrik Nordberg vid tågstarten den 26 november 1898. Johan Axel Roth tog över efter honom den 1 augusti 1906. Dåliga affärer och iråkad konkurs bidrog till att han slutade i januari 1911.

Efter en vakansperiod tillsattes stationsinspektör Karl Arvid Gottfrid Rur som poststationsföreståndare den 1 maj 1911. Han hade haft motsvarande bafftning i Gunnarstorp under fyra år. I april 1914 blev stationsföreståndaren Carl Johan Frithiof Lindskog ansvarig för post och järnväg i Billinge.

*Genom de dagligen ökade försvåringarna med posten
afven som den dagliga expeditionen (i stället för
förut hvarannadags) vågar undertecknad hos
König General Poststyrelsen ödmjukast anhålla
om förhöjning af den ärliga lön jag enligt Königl.
General Poststyrelsens kontrakt af den 17 December 1874
innehar, nemligen 180 Kroner till 300 Kroner; Önskas
König General Poststyrelsen vilje godhetsfullt taga i
betraktande och bifalla denna min underdåniga
ansökan. Billinge den 17 December 1876.*

Ödmjukligen
A. Waldemarsson
Stationsföreståndare

Som svar på sin ansökan om högre lön fick Waldemarsson genom postmästaren i Höör veta, att så länge hans kontrakt gällde kunde någon ändring av avlöningen inte göras.

Efter Carl Johan Frithiof Lindskogs avgång ansvarade följande järnvägsmän för posten till järnvägens nedläggning med augusti månads utgång 1961: Ragnar Sixtus Pamp (1931-1934), Carl August Andersson (1934-1942), Carl Gustav Johansson (1942-1948), Axel Martin Ahlberg (1938-1950), Bror Johan Tuveesson (1950-1954) och Nils Gunnar Jönsson (1954-1961).

Det gick inte att beröva samhället förmånen av postservice med järnvägstrafikens nedläggning. Som föreståndare för den ersättande lantpoststationen förordnades fru Karla Ingeborg Fredholm, som fick fast anställning efter fyra månaders vakans. Hon hade varit vikarierande poststationsföreståndare i Stockamöllan sedan oktober 1957. Dess indragning var planerad men kunde av olika skäl inte genomföras förrän den 31 augusti 1962.

1970-talets för landet generella förändringar ledde till att poststationen i Billinge organiserades som ett postställe från den 1 april 1975, varigenom fru Fredholms avtal upphörde. I stället blev hon tjänstemannanställd på deltid (75%) med titeln expeditionskassör.

Med ny terminologi kallades poststället postkontor från och med 1986. Ingrid Nilsson blev föreståndare efter fru Fredholm och nu började kampen för postkontorets bibehållande. Med 165 fasta hushåll och ett 30-tal besökare per dag var det svårt att få postkontoret bärkraftigt. Lösningen blev 1990 att Eslövs kommun gick in och lät Posten bli entreprenör för vissa delar av kommunens verksamhet som ansvarig för biblioteksfilialen och kommunal information. För detta fick Posten 15000 kronor om året, något som uppgavs motsvara 5-6% av postkontorets totala kostnader.

Projektet kallades "Utveckling av postkontor i glesbygd" och ingick som en del av Industridepartementets satsning på "Hela Sverige ska leva". Det experimentet räckte inte till. Man fick vända på steken och i stället för att Posten skulle vara entreprenör för bisysslor, blev postkontoret lämnat på entreprenad i projekt "Nät 92" redan i dess inledningskede. Firma Åke Nils fick ta ansvar för skötseln av denna post-i-butik. En "förteckning över orter med samverkan främst post och butik" i mars 1993 visar att det då fanns tio "post-i-butik" och 18 "Närpost" i Malmö dåvarande region.

Hasslebro

Drygt halvmilen sydost om Billinge finner vi Hasslebro. Där inrättades en poststation från 1875 års ingång vid kronobrevbäringsreformen. Handlanden Carl Johan Kjellberg antogs till föreståndare med 180 kr i årsarvode. Poststationen låg utmed den redan befintliga postlinjen mellan Höör och Åby (Klippan), där posten befordrades tre dagar i veckan i var riktning enligt nedan återgivna tidtabell.

Höör—Åby. (Från den 1 augusti 1875.)									
M. O. F.	—	12,0	midd.						
M. O. F.	1,15	1,30	e. m.	1,0	Höör postexpedition	T. Th. L.	7,15	—	e. m.
M. O. F.	2,0	2,15	e. m.	0,5	Munkarps poststation	T. Th. L.	5,45	6,0	e. m.
M. O. F.	2,45	3,0	e. m.	0,5	Hasslebro poststation	T. Th. L.	5,0	5,15	e. m.
M. O. F.	4,15	4,30	e. m.	1,0	Billinge poststation	T. Th. L.	4,15	4,30	e. m.
M. O. F.	6,15	—	e. m.	1,0	Röstänga poststation	T. Th. L.	2,45	3,0	e. m.
				1,0	Riseberga poststation	T. Th. L.	—	1,0	e. m.
				4,3	(Vid Spången.) Herrebadskloster				
					Åby postexpedition (Klippan)	T. Th. L.	—	1,0	e. m.

Diligensen utbyttes med 1875 års ingång mot poatföring med häst och vagn. Under diligensperioden var under en period just Carl Johan Kjellberg kusk. Han gifte sig med handlarens dotter i Hasslebro och blev poststationsföreståndare när den nyöppnade poststationen förlades till affären.

Med den ringa utbildning som gavs åt den tidens poststationsföreståndare var det svårt att undvika fel i expeditionssättet. Till närliggande poststationer gjordes direkta postpåsar i s k kartslut. Det fanns begränsningar om vad de fick innehålla och beloppsbegränsningar för postanvisningar. På vidstående sida återges i 70% förminskning dels överdelen av en brevkarta från Hasslebro till Sonnarp med underdelen av den därför avgivna kvitteringen i Sonnarp. Med anledning av anmärkning en månad senare från det överordnade och granskande postkontoret i Höör svarade Kjellberg som framgår av hans brev nedtill på sidan.

Det var inte särskilt stor omsättning vid poststationen i Hasslebro, men den fick vara kvar när åtskilliga poststationer ersattes med lantbrevbäring under åren närmaste efter introduktionsåret för lantbrevbäring 1878. Poststationen i Hasslebro låg strategiskt till vid postlinjen mellan Höör och Klippan (som postkontoret i Åby hette från och med 1876).

Nr 18
Karta till postanstalten i *Sonnarp* från

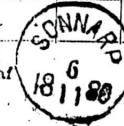

A) Brefförsändelser.

Stycketal. rekomm. bet.	Adressater för namnförtecknade försändelser. (Här antecknas jemväl om penninguppräknig, mottagningsbevis eller expressbefordran begärts, eller om försändelse utgöres af »poståks».)	Inom- nings- nummer.	Assurerade försän- delsers vigt, i ort.	Angifvet värde.	
				Kronor.	öre.
	1) Till kartans adressort. <i>Postanvisning</i>			2	10

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Posten emottagen och granskad af

Två Postexpeditionen i Höör!

Angående Postanvisningen för jag härmed förklara, det en Person inlemnade 10 kr med begäran om Postanvisning till Sonnarp hvilket jag expedierade på sätt som är visat, icke till Hagkommande ut riktigt för än det var för sent, detta är förklaringen i Hörd Skew Stationen med Postanvisningsplanheten där de icke får expedieras

C. Kjellberg

Poststationen gjordes till utpunkt för en lantbrevbäringslinje, vars huvudsakliga uppgift var att hjälpa kronobetjäningen med post-utväxlingen. Länsstyrelsen skrev den 8 april 1878 bl a följande till poststyrelsen:

"Beträffande Hasslebro-Hallarödslinjen som är 0,5 mil lång, så torde densamma icke kunna undvaras för den officiella brev-växlingen. Såsom mottagningsställen för tjänstebrev uppgivas Witseröds vid linjen belägna by samt Hallaröds skolhus och skulle brev-bäraren utgå från Hasslebro poststation på morgnarna onsdagar och lördagar".

Däremot drogs poststationen i Munkarp in den 1 oktober 1878 på grund av dålig lönsamhet. Den hade funnits sedan den 1 augusti 1875 och indragningen väckte harm. På kommunalstämmans uppdrag skrev dess ordförande Nils Persson den 27 februari 1879 till poststyrelsen och framhöll den styvmoderliga behandlingen av Munkarp i jämförelse med några andra skånska orter, där poststationerna inte blivit indragna. Han menade att det hade varit mera rättvist att dra in den förlustbringande poststationen i Hasslebro. Hans begäran förklarades ohörd i poststyrelsen.

Det strategiska läget för poststationen i Hasslebro förlorade med förändrade kommunikationer efter hand sin tyngd och redan tillkomsten av järnvägssträckan Klippan-Röstånga påverkade dess fortsatta berättigande. Dess indragning fördes dock inte omedelbart på tal men länge innan järnvägens fortsättning till Eslöv blev den verklighet. Den drogs sålunda in med mars månads utgång 1893. Lantbrevbäringslinjen hade tidigare ändrats att utgå från Stehag och Hasslebro var endast en mellanliggande station, men linjen ändrades på nytt. Vid tillkomsten av järnvägens norra del 1892 antogs kronofjärdingsmannen Nils Olsson i Hallaröd som lantbrevbärare på linjen mellan Hasslebo och Hallaröds skolhus. Till Hasslebro kom posten då med en gångpostlinje mellan Stehag och Billinge, vilken ju passerade Hasslebro. Utmed den linjen strax norr om Hasslebro öppnades poststationen i **Stockamöllan** med december månads ingång 1909. Dess verksamhet var endast berättigad av förekommande industri och på ett tidigt stadium efter andra världskriget var dess indragning föremål för prövning. Dess trafikunderlag var dock då för stort för att presentera stationen som helt olönsam och med dess indragning fick anstå till augusti månads utgång 1962, då dess föreståndare Karla Ingeborg Fredholm blev befordrad till poststationen i Billinge.

Trolleholm

Sedan vi efter utflykter från järnvägen återvänder till vår tänkta färd mot söder, tar tåget oss till Trolleholm. Den poststationen kom till just på grund av järnvägen. Den öppnades sålunda i järnvägsstationen i samband med tågstarten den 26 november 1898. Stationsmästaren Anders Forsberg fick ta ansvar för både järnväg och post, med 180 kr i årsarvode för den sistnämnda delen av sysslan.

Han efterträddes av Ernst Julius Rckard Morén, som följdes 1903 av stationsskrivaren Christian Fredrik Holstein-Krag. Årsarvodet hade höjts till 140 kr från 1901 års ingång. I juni 1908 tog Carl Erik Beyer över efter 13 år som föreståndare för poststationen i Skärålid. Efter den vakans som uppstod vid hans förflyttning i oktober 1917 tillträdde stationsmästare Carl August Andersen den 1 februari 1918. Hans nästa tjänstgöringsplats blev Kärreberga i mars 1922 och därefter ansvarade följande järnvägsanställda för posten i Trolleholm till poststationens indragning med augusti månads utgång 1961 på grund av tågtrafikens nedläggning: Karl Artur Thomasson (1922-1937), Oscar Hugo Sönermark (1937-1939), Linnea G Bergman (1939-1941), Magnie Emilia Nilsson (1941-1947) och Julia Elvira Johnsson (1947-1961).

På de s k poststationskorterna gjordes fortlöpande anteckningar inte bara om personalförändringar, rörelsepoäng och ersättningsvillkor utan också om planering för framtiden. Jag har valt att här återge sådana anteckningar, gjorda fyra år före järnvägens nedläggning, när man gjorde upp trafikplaner på postdirektionen i Malmö. Anteckningen har gjorts av min kollega Matts Svahn och signerats av vår chef överkontrollör Lorentz Bjurman.

B

Underförklaring 4/6 57: Därest järnvägen nedlägges kan man tänka sig någon av följande lösningar, vilka innebär att posten indragas:
 1) Längs linjen Trolleholm - Molleröda kan ändras att utgå från post i Brångeby (Es) varvid avgift till Es på en linje vidröres.
 2) Längs linjen sammanlösas med nuvarande linje Billinge - Bärnife, varvid ett byte av lbb för nästa år /

1898-11-26--1954-09-30

Stabbarps gruva

Sist på vår tänkta färd kommer vi till järnvägspoststationen med namnet Stabbarps gruva. Den öppnades med tågstarten den 26 november 1898, då stationsmästaren Peter Larsson Sjöholm blev dess föreståndare. Han blev ovanligt länge på samma plats men förflyttades till Skärälid den 1 april 1916. då efterträdd av stationsföreståndaren Frans Oskar Askman.

Även Askman fick förflyttning till Skärälid, och detta från den 1 februari 1926. Därefter ansvarade följande järnvägsanställda för postservice i Stabbarps gruva: Johannes Johansson (1926-1929), Josef Olausson Wessberg (1929-1931), Elfrida Andersson (1931-1939), Tora Ingeborg Nilsson (1939-1942), Svea Elisabeth Nilsson (1942-1950), Hilda Josefina Zander (1950-1954).

Poststationen drogs in med september månads utgång 1954 och kundernas ersättningservice blev lantbrevbäringslinjen från Eslöv till Bosarp.

1863-02-16--

Eslöv

I ett cirkulär från poststyrelsen meddelades för tillämpning från den 16 februari 1863 en överenskommelse mellan posten och den dåvarande järnvägsstyrelsen angående s k förenade post- och järnvägsstationer som fick följande utformning i en del av texten:

"Med undantag endast för Södertelje övre station ävensom alla de orter, å vilka finnes postkontor eller postexpedition, bliva vid samtliga Statens järnvägsstationer även inrättade poststationer, vilka i allmänhet och där ej särskilt annorlunda förordnas, förestås av stationsinspektör, stationsmästare eller annan järnvägstjänsteman på stället"

Denna text innebar en kraftig tillväxt av antalet poststationer. Med tillämpning av denna text blev posten i Eslöv en av primörerna. Sålunda öppnades bland många andra en poststation i Eslövs järnvägsstation den 16 februari 1863. Stationsinspektör H W Kockum blev ansvarig för postgöromålen men befriades från detta redan den 1 augusti 1865, då en postexpedition öppnades i Eslöv på grund av ett regeringsbeslut den 28 april 1865. Det var ett förvaltningspostkontor och vid sådana förenades, som framgår av den citerade texten, inte post- och järnvägstjänster. Därefter har någon förening av post- och järnvägstjänst inte förekommit i Eslöv.